

بررسی تحلیلی معماری سنتی و بومی جوامع روستایی استان گیلان

سارا سلطان زاده زرنندی

دانشجوی کارشناسی ارشد پژوهش هنر دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیکی تهران، soltanzadehsara7@gmail.com

چکیده

معماری سنتی و بومی جوامع روستایی شمال کشور انعکاسی ساده از جغرافیا و اقلیم منطقه و فرهنگ مردمانی است که فعالیت های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و معیشتی آنها با سایر اقوام ایرانی متفاوت است. این مقاله با بررسی تحلیلی معماری سنتی روستایی گیلان، این امکان را فراهم می سازد تا تفاوت ها و شباهت های موجود در آن تبیین و روند توسعه فیزیکی الگوهای معماری بومی و سنتی در روستاهای استان گیلان بررسی گردد. این پژوهش در صدد پاسخ به این سوال است که عوامل موثر بر معماری سنتی و بومی مناطق روستایی استان گیلان و مصالح بکار رفته در این بناها کدامند؟ نتایج پژوهش های به عمل آمده از طریق مطالعات کتابخانه ای حکایت از آن دارد که معماری روستایی استان گیلان و مصالح بکار رفته در بناهای سنتی و بومی این سرزمین تحت تاثیر عوامل اقتصادی، فرهنگی و جغرافیایی، مردم منطقه می باشد.

واژه های کلیدی: معماری سنتی و بومی استان گیلان

۱- مقدمه

بدیهی است هدف تمامی هنرها خلق زیبایی است اما هنر معماری علاوه بر آن بر سودمندی و کارایی یا بهره وری نیز تاکید دارد. یعنی هنرمند معمار ضمن توجه به آفرینش اثری زیبا و هنری بایستی به کارایی و عملکرد بنا نیز بیندیشد. بر این اساس می توان گفت معماری تنها هنری است که هم از قواعد زیبایی پیروی می کند و هم از قوانین سودمندی و کارایی. اشکالی که در معماری ظاهر می شوند تنها به خاطر تجسم زیبایی نیستند بلکه به کارایی بنا و مصالح به کار رفته در آن نیز بستگی دارند.

آلبرتی معمار مشهور ایتالیایی برای معماری دو رسالت قائل شده است: رفاه و احساس لذت.

ژرمن سوفلو معمار بزرگ فرانسوی می گوید: در هنر معماری تکنیک و زیبایی در کنار یکدیگر قرار می گیرند.

فیلیپو برونلسکی از معماران معروف دوره رنسانس ایتالیا در تشریح وظائف خود و همکارانش چنین اظهار نظر کرده است:

ما ضمن فراهم ساختن رفاه ساکنان بناها باید به رضایت خاطر روح و جسم آن ها نیز بیندیشیم.

در بررسی معماری بومی و سنتی نواحی روستایی گیلان سعی بر آن است که هر دو جنبه سودمندی و تکنیک معماری و نیز زیباشناسی بناها مورد تحلیل و ارزیابی قرار گیرد زیرا در ابتدائی ترین و ساده ترین سرپناه های روستایی این سرزمین همچون سایر نقاط ایران می توان اثری از زیبایی و تنوع و گوناگونی یافت چنان که آرتور پوپ ایران شناس نامی آمریکا می گوید: گوناگونی بناهای ایرانی از کلبه دهقانی و چاپخانه و آلاچیق ها است تا زیباترین بناهایی که تاکنون جهان به خود دیده

است. [۱]